

IOSEPHI SCALIGERI
 LOCI CVIVSDAM
 GALENI DIFFICILLIMI
 EXPLICATIO DOCTISSIMA,
 Nunc primum in lucem edita.

Ex Museo

IOACHIMI MORSI.

LYEDVNI BATAVORVM
 Excudebat IACOBVS MARCI.
 MDCCLXIX.

Clarissimo Philosopho & Medico,

D. D. PETRO LAVREMBERGIO,

Professori in Gymnasio Hamburgensium doctissimo,

Salutem ac Amorem perennem.

Mitto ad te, mi Ocelle, eruditissimam hanc loci
difficillimi Galeni interpretationem, quem ad-
modum illa ad manus meas, ab Amplissimo
& Consultissimo Dn. FRIDERICO LINDEN-
BERGIO devenit; ut aurem tibi vellam de paren-
tis huius omnis sapientie ac doctrine promissam novam
Græcolatinam editionem, serio cum Mss. codicibus conlatam,
indefinitisque in partibus auctam, emendatam, & perpetuis
Commentarijs illustratam, quam iam dudum nobis debes.
Libera, libera, queso, tandem fidem tuam. Pariet, me-
vate, hic labor tuus, immarcescibilem tibi perennis Glo-
ria coronam.

Omnia adsunt, nec quidquam deest, quod ab ullius
mortalis ingenio, & diligentia, ad tanti operis felicem
completionem expectari potest. Et habes laboris tam præ-
clari socium domesticum eximium, Ioannem fratrem,
ut disciplinarum cunctarum, totiusque antiquitatis co-
gnitione; ita Græcarum literarum singulari peritiâ ex-
cellentissimum, cuius Græciam in horas expectamus,

D E D I C A T I O .

monumentum ære perennius
Regali quæ situ Pyramidum altius,
Quod non imber edax, non Aquilo impotens
Possit diruere, aut innumerabilis
Annorum series, & fuga temporum.

*Quod itaque restat, denuo communi Bonæ Mentis cul-
torum suffragio, te obtestor, imple vota nostra, prospere
viri gere, & longum ex usu publico vive, vige, vire,
mei non immerito unquam. festinabam properè Lugduni
Batavorum, Anno ære Christianæ M D C X I X .
XIX. Febr.*

Tuys Tuorumque Totus

FIDE PRISCA

dum vita manebit,

I. MORSIVS.

IOSE-

IOSEPHI SCALIGERI

LOCI CVIVSDAM
GALENI DIFFICILLIMI

EXPLICATIO DOCTISSIMA.

Væritur quid sit apud Galenum τὰς κήρυ-
 κας τὴν πόδα λέγειν. Ait enim, si capax ὁ
 θώραξ fuerit, hoc non solum τὰς ἀνθρώπων
 μεγαλοφώνως efficere, sed etiam πλείστον φωνῆν
 διωαμένως, ὡς περ οἱ κήρυκες ἔτι τὸν καλεῖμενον πόδα
 λέγουσι. Sed & quando hoc fit, alibi non obscure
 designat, quamvis τῷ ποδὸς καλεμένῳ nomine
 non expresso, quum ait ὅτι μὲλλοντες αἶψα τὸ
 φθέγμα, πλείστον εἰσπνέωσι. Certe præcones nun-
 quam maiore vocis contentione utuntur, neque
 magis εἰσπνέωσιν, aut τὸ φθέγμα αἶψασι, quam cum
 animos coronæ silentio præparant, quod Facere
 audientiam Latini dicunt. Quando vero αἶψασι
 τὸ φθέγμα, dicunt ἄκχε πῆς, vel ἄκχε λείως. Sed ἄκχε
 πῆς est usitatius, quæ est διπδιά sive πῆς δίαμ-
 ς, ut dubitandum non sit hunc esse τὸν λεγό-
 μενον πόδα. Omnis autem pes constat ex arsi & the-
 si. Præcones vero magno spiritu morabantur in
 arsi αἰεῖ; ut non solum μεγαλοφώνως, sed etiam
 πλείστον φωνῆν possent. Quod quidem omnes lin-
 guæ in suis præconibus experiri poterunt, ut Gal-
 lis or escoutez. Est enim διπδιά, ut ἄκχε πῆς. Et
 scimus quantum immoratur præco in arsi duarum
 priorum syllabarum, in qua maxima spiritus con-
 tentione opus est. Vt hæc vera est interpretatio

quam attulimus, ita falsa illa Hieronymi Mercu-
 rialis, Medici maximi nominis, qui ut ejus verbis
 loquar DICERE PEDEM nihil aliud esse pu-
 tat, quam sono & cantu vehementissimo ad pedes
 vel in pugna vel in cursu agendo monendos in-
 flammare. Quæ verba quanquam homini latinè
 intelligenti negotium facessere possunt, tamen
 videntur hoc velle, nisi fallor, & verum est, *ἢ*
 DICERE PEDEM esse ad cursum pedes inci-
 tare. Quod perinde est, ac si MANVM DICERE
 esset manum ad pugillatum incitare. Quo non vi-
 deo quid alienius à vero dici potuit, nisi forte
 illud, quod paulo ante dixerat. Iam vero quid esset
 VOCATVM PEDEM DICERE quem de-
 cantabant tibicines, tubicines, ac præcones, non-
 dum rectè à quoquam explicatum observavi. Pu-
 tat tibicines & tubicines dicere pedem. Sane di-
 cere non possunt, nisi loquantur. Quomodo au-
 tem loqui potest tibicen, quum tibiam; & tibi-
 cen, quum tubam inflat? Certe in veteri prover-
 bio est: *Simul flare & sorbere difficile est*, ut me-
 hercule loqui, & tuba canere. Sed male concepit
 verba Galeni sui, qui nihil tale *παραλογεῖ. δέον δὲ*
αὐτῆς μάλικα μὲν αὐλητῶν, ἔ παλαιστῶν, ἔ κήρυκες,
ὅταν τῶν καλλόμενον πόδα μέλλουσιν ἐρεῖν. Opus habent
 ea (τῶν φρενῶν ἔ τῆ θύρα) tum tibi-
 cines, quum inflant tibias, & palæstritæ cum spiri-
 tum cohibentes inflant corpora, tum etiam præ-
 cones, quum dipodiam solitam pronunciant.
 Oro illum, dicat nobis, quid opus palæstritæ pe-
 dem dicere, cujus actio non est loqui, aut tibicini
 qui tibiam inflans non potest loqui? Quod vero
 Pollucis locum, quem producit, de hoc pede, de
 quo

quo loquitur Galenus, putat agere, frustra quoque est. Verba Pollucis ex XII. cap. lib. III. *καὶ τὸ ἀγώνισμα σάλπιγγος πρεσβύτερον, εἰς δὲ Φιλοπμίαν τῶν ἐπὶ αὐτῷ προσελθόντων, ὅτε καλούμενοι πόδες ἐνομοθετήσιν, ἔλεγχον ἔχοντες ἐς μῆκος πνεύματος, ἢ πολλῶν τῶν περὶ τὰς νεῶς ἀκαδομημένον ἔκδοσις σαφηνείας τινὸς δεομένων.* hoc est: Erat etiam tubæ certamen vetustius. Ad gratificandum autem eis qui ad hoc certamen descenderunt, legibus instituti sunt pedes, quos vocant, quibus longitudo spiritus deprehenditur. item elocatio multorum ædificiorum circa templa immolitorum, quæ quidem fuerint juris controversi. Galenus loquitur de præconibus, Pollux de Salpictis, hoc est de Tubicinibus. In Galeno opus est præconi voce ad pedem dicendum, in Polluce Tubicini opus tuba ad experiendum artem. In Galeno de voce præconis agitur, hic vero de privilegiis Salpictarum, ad quos ad hoc certamen invitandos legibus comparata dicuntur intervalla aliquot pedum excipienda, ne intra ea alicui immoliri aut ædificare fas esset. à loco nempe ubi certamen committēbatur, ad tot pedum intervallum, in quantum spiritus flantis tubam extendi posset. Nam vix credibile est quam in longum spiritus tubicinis porrigitur: quod, ne quid de experientia profertam, maxime confirmatur exemplo illius nobilis tubicinis Herodori Megarensis, qui cum tubam flaret, vehementia spiritus tanquam turbo circumstantes summovebat. In gratiam igitur salpictarum, à loco commissionis tantum aræ puræ relinquitur legibus, quantus est ἔλεγχος πνεύματος ἢ μῆκος. Præterea, quæ omnia ædificia, quæ
circa

circa templa immolita sunt, intra intervallum, quod legibus ædificiorum exceptum est, ærario Pontificum vindicentur, eorum elocatio & reditus cedebat commodis salpictarum, ut ex ea pecunia post commissionem certaminis, in commune, aut per contubernia vescerentur. Nam ea verè sacra sunt ludicra, quorum victores habent *σίτησιν* in publico. Ut igitur & salpictis esset *σίτησις*, ea legibus ex locatione illorum ædificiorum cavita est. Quod si quid esset *Φιλοπρέπια* animadversum illi esset, numquam *τὸς πόδας* arearum, cum pede aut dipodia præconis confudisset. Sed multa illi docto medico, tum in illis Varijs Lectionibus, tum in Agonistico exciderunt, quæ partim vulgatissima sunt, quum tamen nova se proferre putet, partim falsa: qualia quæ Mureto objicit de Theriaca, nobis de aquâ petendâ, de Corybantiasmo: & denique maior pars illarum lectionum, ut aliquando ne videamur *συκοφαντεῖν*, illi aperiemus, eiusmodi est, ut melius fuerit nihil scripsisse. In verbis Pollucis pro *ἐναθέτησιν* legimus *ἐναμοθέτηται, ἐκδοσις non ἐκδοσιν, δεομένων non δεομένω*: Illi pedes, intra quos ædificare lege prohibebatur, in veteribus Atheniensium legibus dicebantur *πόδων ἀποφορῆ*. Et lex Solonis etiam in Pandectis Justiniani extat de pedum intervallis in ædificijs, quam legem etiam in XII. Tabb. x. viri transulerunt.

F I N I S.